

Anneke Derksen liep op het werk latexallergie op. Rechtsboven: de Epipen met medicijnen. Daaronder: de papierwinkel.

Foto Raymond Rutting / de Volkskrant

Zes jaar procederen over allergie

Veel ondernemers en burgers raken verstrikt in regels en bureaucratie. Vandaag: een anesthesie-assistent met latexallergie. Door **Elsbeth Stoker**

Als Anneke Derksen een sesamzaadje eet, heeft ze kans op een shock. Neemt ze een aardbei, dan ligt ze een dag ziek op bed. En op een toilet met een wc-blokkje zwelt haar gezicht op alsof ze botox-injecties heeft gehad.

De voormalige anesthesie-assistent (52) van Tergooiziekenhuizen heeft een latexallergie. En niet zo maar eentje, maar een van de heftigste varianten. Ze heeft altijd een Epipen met adrenaline en andere medicijnen bij zich. Voor het geval ze in contact komt met latex, of een van de andere stoffen waar ze inmiddels ook allergisch voor is geworden. 'Als iemand te veel parfum op heeft, merk ik dat meteen.'

Haar latexleed begint in september 2003. Op een ochtend wordt ze wakker met blaren in het gezicht. 'Ik voelde me oké, dus ik ging gewoon naar mijn werk.' Naarmate de dag vordert, wordt het erger. Zo erg dat een van de chirurgen zegt: 'Ga, naar huis. Ik wil je zo niet op de OK hebben. Wie weet is het besmettelijk.'

De weken erna wordt ze zieker en zieker. Haar gezicht zwelt op, ze

heeft hoofdpijn en moet overgeven. In november van dat jaar wordt vastgesteld dat ze allergisch is voor latex - een veelvoorkomende beroepsziekte onder zorgpersoneel. Ongeveer 1 procent van de bevolking heeft hier last van, onder zorgpersoneel rond de 10 procent. Oftewel, tienduizenden mensen krijgen dit, omdat ze te vaak in contact komen met bijvoorbeeld handschoenen die gepoederd zijn met latexeiwitten. De meesten krijgen een milde variant, een klein percentage is er even heftig aan toe als Derksen.

Ze zeiden: het zit tussen je oren

Zonder haar Epipen kan ze sterven.

Nadat Derksen haar leefpatroon heeft aangepast en enigszins is opgekrabbeld, wil ze in 2004 weer aan het werk. 'Ik voelde me als een houtworm in het meubilair bij mijn werkgever', vertelt ze achteraf. Ze zit in haar woonkamer. Op het eerste gezicht zie je niets bijzonders aan de zongebruinde blonde vrouw, maar ze heeft haar medicijnen en kaartjes met latex-informatie altijd in de buurt.

'Ik ging er in 2004 vanuit dat mijn werkgever zou proberen om latex voortaan zoveel mogelijk uit het ziekenhuis weren. Andere zie-

kenhuizen bleken dit al jaren te doen', vertelt ze.

Enkele maanden later blijkt dat ze het mis heeft. Terugkeren naar haar oude werkgever is onmogelijk. 'Er was een nieuwe leidinggevende en die zei: latexpoeder is maar poeder; die allergie zit tussen je oren.' Op het moment dat Derksen dat hoort, besluit ze het ziekenhuis aansprakelijk te stellen voor haar schade.

Het is het begin van een inmiddels zes jaar durende juridische strijd. Hoewel niet veel later blijkt dat werken in de zorg voor haar helemaal geen optie meer is omdat haar allergie zo heftig is, gaat ze door. 'Ik kan niet tegen onrecht', is haar verklaring.

Behalve erkenning dat ze ziek is geworden als gevolg van haar werk, wil ze er ook voor zorgen dat de klassieke gepoederde latexhandschoenen uit elk ziekenhuis wordt verbannen. Doet men dat niet, dan kan dat ziekenhuizen veel geld kosten aan schadeclaims van werknemers, is haar idee.

Veel ziekenhuizen hebben al afscheid genomen van de klassieke gepoederde latexhandschoenen, en gekozen voor een latex-arme of latexvrije variant. De academische ziekenhuizen hebben zelfs een arbocatalogus opgesteld, waarin ze beloven latex zo veel mogelijk te weren. Andere ziekenhuizen hebben die afspraak echter niet. Derksen hoort dan ook nog steeds verhalen dat er ziekenhuizen zijn waar

nog met met de gepoederde latexhandschoenen wordt gewerkt. 'Zelfs in de Tergooiziekenhuizen wordt er soms nog mee gewerkt. Oud-collega's hebben er foto's van gemaakt zodat ik dit tijdens de laatste zitting kon bewijzen.'

Navraag bij de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen leert dat niet bekend is hoeveel ziekenhuizen latex weren. Maar bij AbvaKabo FNV komen deze geluiden bekend voor. 'We zijn in 2001 begonnen met het weren van latex uit ziekenhuizen', zegt bestuurder Elise Merlijn.

Reactie werkgever

Tergooiziekenhuizen bevestigt dat de verzekeraar zich niet meer verweert tegen de aansprakelijkheidsclaim.

In tegenstelling tot wat Derksen zegt, wordt er volgens de woordvoerder nu wel gewerkt met latex-arme handschoenen. 'Alleen sommige specialisten werken nog met gepoederde handschoenen, omdat ze dat fijner vinden.' Sinds wanneer het ziekenhuis werkt met de latex-arme handschoenen, kan de woordvoerder niet achterhalen. Het ziekenhuis wil heeft geprobeerd Derksen te helpen aan een andere baan, aldus de woordvoerder. Onder andere door een nieuwe opleiding te betalen.

Voor de rest wil het ziekenhuis niet publiekelijk op het verhaal ingaan.

'Dit is niet volledig gelukt.' Hoeveel ziekenhuizen nog met de klassieke handschoenen werken, weet ook zij niet. 'Maar we willen wel afspraken maken om deze alsnog te weren.' Merlijn vindt het belachelijk dat het überhaupt nog voorkomt. 'Het is een arbeidshandicap die voorkomen kan worden.'

Jan Bakker van het Nederlands Bureau voor Beroepsziekten vindt het een goed idee om de goedkope gepoederde handschoenen te verbieden. 'Maar dat is natuurlijk lastig. De heersende opvatting is dat werkgevers en werknemers dit zelf beslissen.'

Voorlopig lijkt het erop dat Derksen een stapje dichterbij haar doel is gekomen. Hoewel de definitieve uitspraak nog volgt, heeft de rechter, in hoger beroep, erkend dat ze ziek is geworden als gevolg van haar werk. Inmiddels heeft de verzekeraar van de Tergooiziekenhuizen laten weten dat hij zich niet meer verweert tegen de aansprakelijkheidsclaim. 'Voor zover wij weten is het de eerste keer dat zo'n claim gehonoreerd wordt', zegt haar advocaat Jaap Eerdmans. Wat hem betreft is het een signaal naar alle ziekenhuizen.

'Ik hoop het', concludeert Derksen. 'Ik wil veilig in Nederland een ongeluk kunnen krijgen. Zonder het risico dat ik nog zieker wordt, als ik in een ziekenhuis beland.'

Dit is deel vier in een serie over de strijd tegen regels en instanties.